

Officieele mededeelingen.

Voorkeuringen.

Aan geene der paarden op de voorkeuring op reserve gesteld, is reisgeid toegekend.

Publiceeren in dit blad!

Hoewel enkele vereenigingen op landbouwgebied of aanverwant terrein geregeld hun vergaderingen publiceeren in het *Drentsch Landbouwblad* blijven er nog al te veel over, die daarvan geen gebruik maken. Toch kan moeilijk betwijfeld worden of voor die plaatsen, waardoor de zuivel-fabrieken of vereenigingen een collectief abonnement voor al hun leden is genomen, wel een meer afdoende bekendmaking kan worden gegeven dan in het blad van die organisaties, dat zoo goed als *huis van huis* in de dorpen wordt bezorgd.

Men kan die advertentiën of publicaties over 't hoofd zien of het blad onvoldoende lezen, zou aangevoerd kunnen worden, doch wij beweerden daartegenover, dat als de bestuursleden geregeld volhouden, er naar die publicaties ook beter zal worden omgezien door de belanghebbenden. De bestuursleden van die organisaties kunnen er langs dezen weg hun leden aan gewennen, het blad goed te lezen en dus aan het welslagen van het orgaan verder belangrijk medewerken.

Daarom doen we nog maar eens weer een beroep op de medewerking van bestuurders van organisaties, in 't bijzonder op de secretarissen der Vereenigingen, aan wie de publicaties meestal zijn opgedragen.

Wij herinneren er aan, dat de publicatie vóór in 't blad *gratis geschiedt*. Bij het plaatsen tevens van een advertentie wordt daarnaar verwezen in de publicatie.

Landbouwers maakt voor adverteeren en publiceeren zooveel mogelijk gebruik van

UW EIGEN BLAD!

Ziekte in de haver op heideveldontginningen.

Op vele nieuwe en nieuwere gronden zag men dit jaar grootere of kleinere zieke plekken in het havergewas. Het jonge gewas, dat aanvankelijk gezond is, wordt plotseling geelwit van kleur en sterft af. Op minder erge plekken blijven de planten leven, vormen telkens nieuwe bladeren en vertoonen ten slotte zelfs een pluim, waarin echter slechts zeer enkele lichte korrels worden gevormd. Deze half-zieke planten rijpen niet op tijd af; ze blijven lang vuil-groen en geven een slap, kort en grasachtig gewas. Ook rogge op dergelijke plekken vertoont ongeveer hetzelfde verschijnsel. Aardappels en bieten zijn veel minder gevoelig; alleen in erge gevallen worden ook zij ziek. Gerst daarentegen is weer zeer gevoelig, zooals ik een enkele keer gelegenheid had op te merken.

Bij nader onderzoek blijkt, dat de ziekte hoofdzakelijk optreedt op die plekken waar het heideveld veenachtig was of voorzien was van een dikke veenachtige plag. Vooral een dun laagje zwart heideveen schijnt bijzonder verderfelijk te zijn. Soms treedt de ziekte in de eerste beide jaren van de ontginning niet op, totdat in eens de zieke plekken zich beginnen af te teekenen, wanneer de aanvankelijk diep ondergeploegde plag weer naar boven gewerkt en met de bouwlaag vermengd wordt. In verreweg de meeste gevallen krijgt men den duidelijken indruk, dat de zwarte, zure heidehumus de kwaal te voorschijn roept. Waar deze ontbreekt, zooals b.v. op goede „bonte” gronden, wordt de ziekte niet waargenomen. Eveneens verdwijnt de ziekte langzamerhand, wanneer na verloop van enkele jaren de heideplag volledig is ontleed en door de grondbewerking en geschikte bemesting in milden humus is overgegaan en zich gelijkmatig met de bouwlaag heeft vermengd. Intusschen hebben de zieke plekken aanvankelijk heel wat schade en ergenis gegeven.

Het heeft geen zin op deze plaats al de pogingen te beschrijven, welke in den loop der jaren zijn aangewend om de eigenlijke oorzaak der ziekteverschijnselen te vinden. Er is gedacht aan eene te groote zuurheid van den bodem, aan een te geringe adsorptievermogen, aan eene kunstmestbemesting met onjuist gekozen zouten aan de ongeschiktheid van de zieke plekken voor de goede ontwikkeling van nuttige bodembacteriën, aan nitrietvorming; groeven zijn genomen met bodemontsmetting door zwavelkoolstof, enz. De onder-

zoekingen in deze verschillende richtingen gaven tot nog toe niet eene in alle opzichten bevredigende verklaring, hoewel ik voor mij in verband met de verschijnselen en de maatregelen, welke verbetering aanbrengen de ziekte voorloopig blijft toeschrijven aan de ongeschiktheid der zieke plekken om nuttige bodembacteriën tot ontwikkeling te brengen, eventueel aan het bevorderen van schadelijke bacteriën.

Nieuw is de „ontginningsziekte” overigens geenszins. Niet alleen, dat ik haar reeds vóór 15 à 20 jaar op verschillende ontginningen heb opgemerkt, doch zelfs reeds in 1855 schreef Venema in zijn „De hooge veenen en het veenbranden” op blz. 45 het volgende:

„In enkele gevallen geeft bij het cultiveeren van gronden het branden echter „dubbel voordeel, wanneer men zandheidevelden, die met struikheide bezet en met een korst zwart veen van een paar palm dikte bedekt zijn, in bebouwbare gronden wil herscheppen. Zulke een grond is zeer onvruchtbaar. Mest men sterk, dan legt de rogge zich zeker uit gebrek aan anorganische bestanddeelen neder. Bespaart men den mest, dan komt er een zeer schraal gewas te voorschijn. In de eerste jaren sterft zelfs dikwijls de rogge, hoe men ook handelt, zoo men niet zorgt, dat het zwarte veen wordt verwijderd. Men houdt het daarom voor zeer verkijselijk, wanneer men zulke heidegronden tot bebouwing brengt, om de dunne veenzode te hakken of te ploegen, om er daarna boekweit in te zaaien, of om den akker na eene goede branding een paar jaar met aardappelen te bezetten. Daarna kan het land bemest en met rogge bezaaid worden en de naaeelge invloed van het zwarte veen op den groei der gewassen is verdwenen”.

Het lijkt m.i. geen twijfel of Venema heeft hier dezelfde verschijnselen op het oog gehad. Tevens blijkt, dat men de kunstmestbemesting niet direct verantwoordelijk kan maken voor het optreden der ziekte, wijl in dien tijd natuurlijk nog geene kunstmeststoffen werden gebruikt.

Zooals we boven reeds opmerkten is de ziekte slechts tijdelijk. In den loop van enkele jaren verdwijnt ze, wanneer de oorspronkelijke plag en het zand als een homogeen en gelijkmatig mengsel de teelaag hebben gevormd. De ervaring leert, dat het herstel kan worden bevorderd door de zieke plekken flink te kalken, diep te bewerken, opdat veel rood zand wordt hoven-gewerkt of nog beter deze plekken nog extra met goed zand te bezanden. Vermenging met leem schijnt nog meer afdoende te zijn. Deze maatregelen combineert men met eene bemesting, welke tenminste gedeeltelijk uit organische meststoffen bestaat. Het beste resultaat verkreeg ik met compost; ook stalmest, vooral aardachtige, korte stalmest is aan te bevelen. Daarna is het raadzaam één à twee jaren aardappels te verbouwen. Het goede resultaat dezer maatregelen, ja zelfs het branden door den heer Venema aangeraden, laat zich zonder dwang verklaren door het feit, dat daardoor de bodem gezond wordt gemaakt, zoodat de noodige en nuttige bacteriën zich flink kunnen ontwikkelen.

Assen, Juli 1920.

J. ELEMA,

Rijkslandbouwconsulent v. Drenthe.

Prijzen Bond Veenkoloniën.

Medegedeeld wordt dat de slot-uitkeering van „Veenkoloniën” aan zijn leveranciers boven de reeds ontvangen f 4.25 per 100 K.G. aardappelen nog zal bedragen:

1e. Aan leveranciers in de tweede periode (15 Febr.—30 April) 70 ct. per 100 K.G.

2e. Aan leveranciers der derde periode (1 Mei—eind campagne) f 1.23 per 100 K.G.

Voorts wordt aan hen, die over den rijksdaalders-rooster hebben geleverd, extra uitgekeerd 50 ct. per 100 K.G.

Voor levering in spoorwagens wordt f 20 per 10000 K.G. voor expeditie vergoed.

Duitsche eerste nabouw Petkuser rogge.

In verband met aanbiedingen van Duitsch eerste nabouw Petkuser rogge is het gewenscht de aandacht der landbouwers er op te vestigen, dat deze rogge het a.s. seizoen niet wordt aangenomen voor de keuringen te velde door de bij het